

LUTKA I DIJETE

- ▶ DV SREDNJACI, ZAGREB
- ▶ PODRUČNI OBJEKT
- ▶ Olga Guina, mag.praesc.educ, odgojitelj savjetnik
- ▶ Leskovec pri Krškem, 25. svibnja 2024. g.

POVIJESNI PREGLED LUTKARSTVA

- Višestoljetna tradicija u brojnim svjetskim kulturama
- Mogućnosti lutke su sjevremenske, duboko ukorijenjene u povijest čovječanstva
- Azija : Indija, Kina, Indonezija, Vijetnam, Japan, Rusija
- Afrika : Egipat
- Europa : stara Grčka, Rim, renesansa u Italiji, Engleska, Francuska, Njemačka, Austrija, Češka, Mađarska, Hrvatska

HRVATSKA

- ▶ Višestoljetni oblik lutkarskog izražavanja pripada dijelu narodne tradicije, novovinodolski mesopust
- ▶ Pravo scensko značenje lutkarstvo je dobilo lutkama Gašparom i Melkom, te Šantom i Pantom
- ▶ 1920. Zagreb, pri udruzi Hrvatski sokol : osnivanje prvog marionetskog kazališta i režiranje autentičnoga lutkarskoga igrokaza Petrica Kerempuh i spametni osel
- ▶ dr. Velimir Deželić, skladatelj Božidar Širola, scenograf Ljubo Babić, pjesnik Dragutin Domjanić

LUTKARSTVO DANAS

- Zagrebačko kazalište lutaka
- Splitsko Gradsko kazalište lutaka
- Dječje kazalište u Osijeku
- Kazalište lutaka u Zadru
- Gradsko kazalište lutaka u Rijeci
- Šibenik, od 1958. do danas održavanje Međunarodnog dječjeg festivala

LUTKA U HUMANISTIČKI USMJERENOM KURIKULU

- ▶ Bastašić (1990)
- ▶ G. Fein (1991)
- ▶ Berk i Winsler (1995)
- ▶ Katz i McClellan (1999)
- ▶ Bowman (2000)
- ▶ Bergen (2002)
- ▶ Sandberg i Samuelsson (2003)
- ▶ Lutka u zadovoljavanju dječjih potreba, poticanje socijalnih kompetencija djeteta
- ▶ Lutka, igra i dijete

ODGOJITELJ I LUTKA

- ▶ Lutka i empatijsko komuniciranje odgojitelja
- ▶ Odgojitelj s lutkom , model socijalnog učenja i ponašanja djeteta

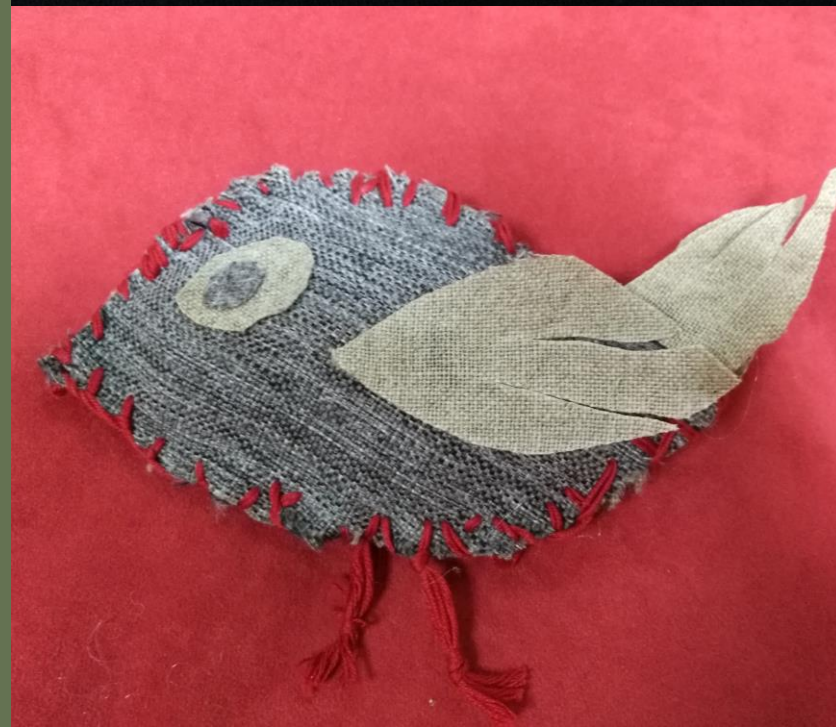

POTICANJE
DJEČJEG
STVARALAŠTVA

DV SREDNJACI

- ▶ stručno razvojni centar za održivi razvoj
- ▶ mjesto zajedničkog učenja djece i odraslih
- ▶ prednost lutke u odnosu na virtualnu stvarnost koju kreiraju svakovrsni uzbuđujući mediji
- ▶ važnost materijalnog okruženja : Maria Montessori, Rudolf Steiner i Loris Malaguzzi
- ▶ produbljivanje iskustava, stvaralačko izražavanje, povećanje kognitivnih sposobnosti djeteta

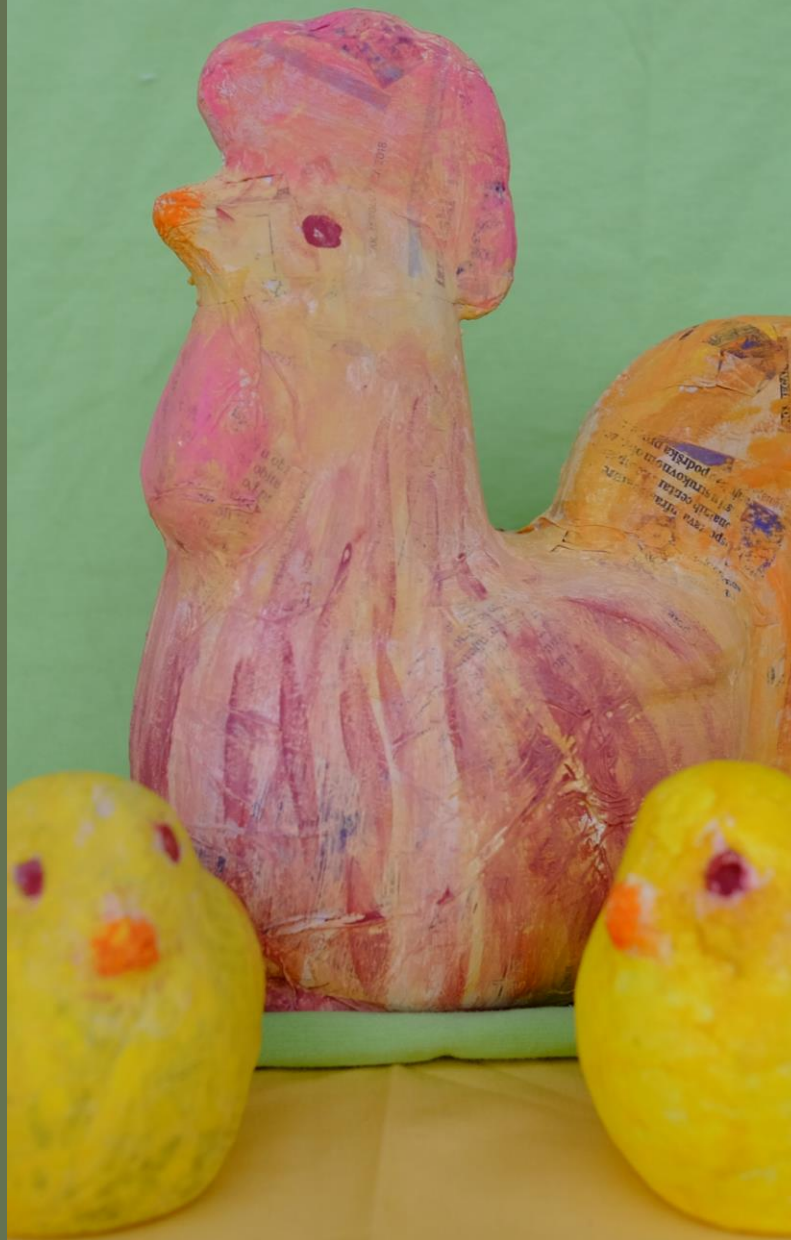
PRIVLAČAN I DOSTUPAN MATERIJAL

- Mogućnost manipuliranja ponuđenim materijalima

SMISLEN NAČIN UPORABE MATERIJALA

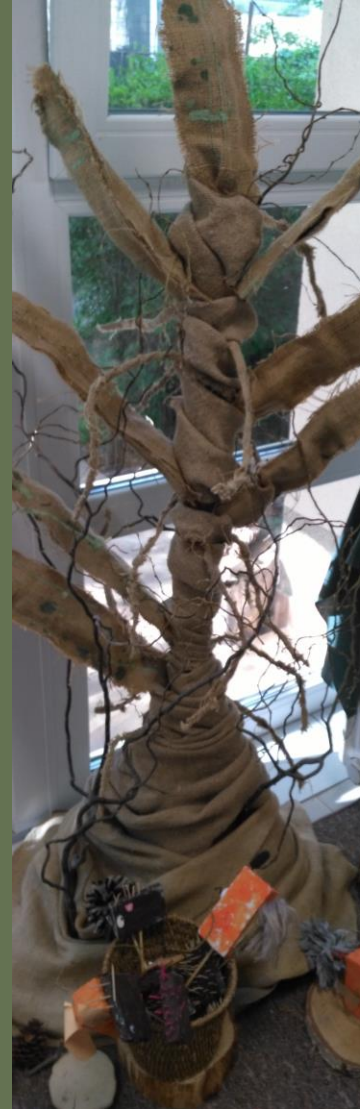
RADIONICE: RODITELJI, DJECA I ODGOJITELJI, SURADNJA S LOKALNOM ZAJEDNICOM

- Jačanje roditeljskih kompetencija
- Dijete i samopouzdanje:
pozitivna slika o sebi

POTICAJNO PROSTORNO I MATERIJALNO OKRUŽENJE

- Polagani urol u proces
- Razumijevanje
- Promišljanje
- Napredak
- Pomicanje vlastitih granica
- Oslobođanje govora
- Manipuliranje lutkom iza paravana ili pred publikom
- Dijete u interakciji s drugima

ANALIZIRANJE IGRE INTERES ODGOJITELJA

- ▶ Karakteristike simboličke igre
- ▶ Igre građenja i konstruiranja s kockama, štapićima, ovlucima, različitim priborom
- ▶ Lutkarske igrice
- ▶ Imitativne igre s lutkom
- ▶ Improvizacije i dramatizacije s upotrebom lutke
- ▶ Igre sa scenskom lutkom itd.

POTICAJNO
PROSTORNO I
MATERIJALNO
OKRUŽENJE

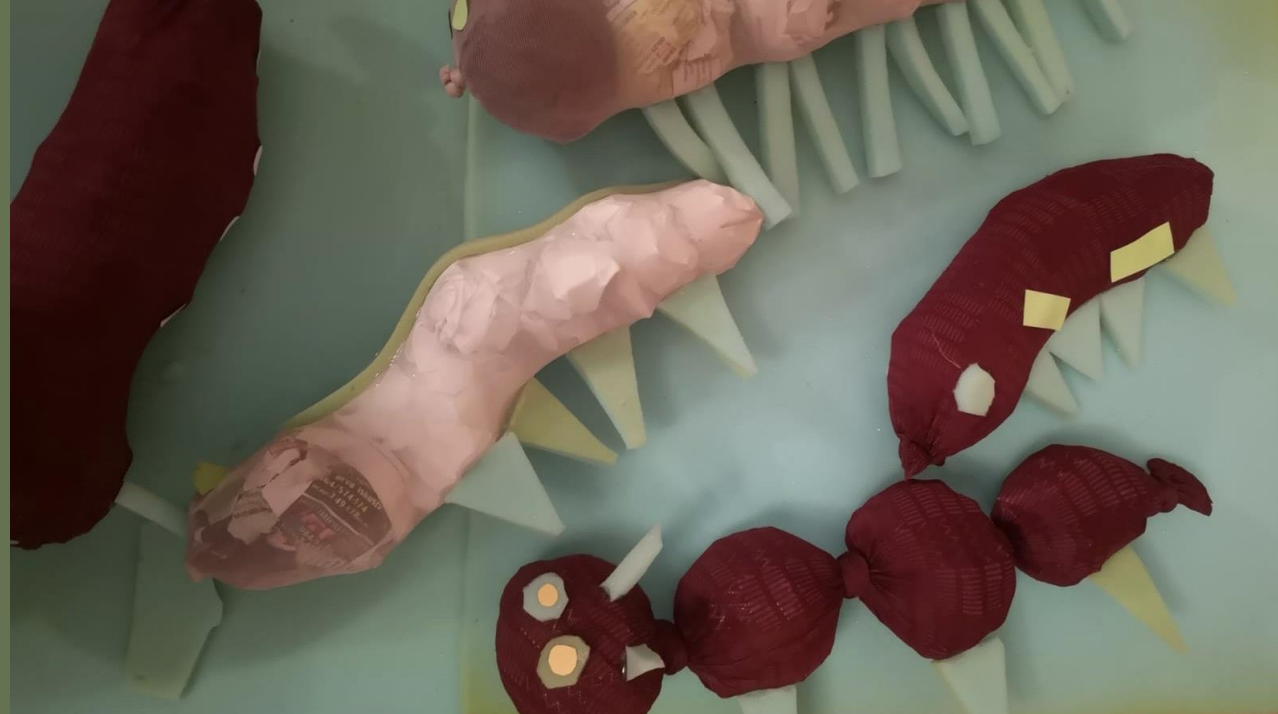
DOSTUPNOST PONUĐENIH MATERIJALA

- ▶ Mogućnost raspršenih misli na neograničan broj mogućih rješenja i ideja.

DOKUMENTIRANJE VLASTITE PRAKSE

- ▶ Odgojiteljev senzibilitet za lutkarstvo

LUTKE OD SPUŽVE

LUTKE NA ŠTAPU

- Mogućnosti manipuliranja lutkom

LUTKE OD RABLJENE ODJEČE

- ▶ Učenje rukama i radno praktične aktivnosti

TEHNIKA MOKROG FILCANJA

- Radionice za odgojitelje u Lutkarskom studiju Kvak
- Promišljanje o sastavu i strukturi materijala
- Svođenje detalja na minimum otvara put mašti gledatelja i ističe bit lutke

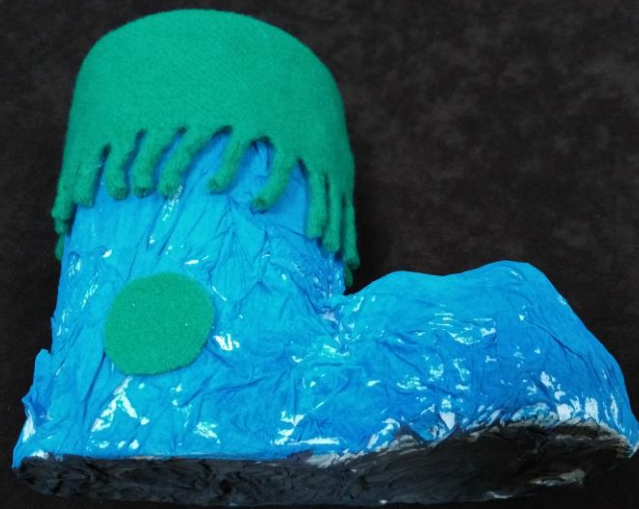
LUTKE KUHAČE

- ▶ Aktivno sudjelovanje djeteta
- ▶ Odgojitelj prezentira odgojno-obrazovne sadržaje
- ▶ Dvosmjerna komunikacija

PRIČA O CIPELAMA

KREATIVNE
RADIONICE ZA
DJECU I
RODITELJE

HRVATSKO
FOLKLORNO
TRADICIJSKO
STVARALAŠTVO

LUTKE OD KRPICA

NARODNA NOŠNJA

- ▶ Moda nekad i danas

PROSOCIJALNA PONAŠANJA

- Druženje i međuvršnjačka suradnja
- Vještine interpersonalnih i intrapersonalnih odnosa
- Zajednički prostori u funkciji dramskih centara

SCENSKO OBLIKOVANJE

- Grad-selo
- Šuma-livada
- Močvara-planine

- Dan-noć
- Ljeto-zima
- Proljeće-jesen
- Toplo-hladno
- Biljni i životinjski svijet-čovjek

DRAMSKA GRUPA

- Odgojitelji pripremaju predstave djeci
- Posjete gradskim kazalištima, muzejima, izložbama, galerijama, u vrtiću gostuju glumci, glazbenici, slikari...

RUČNO IZRAĐENA LUTKA

- ▶ Način ekspresija kreativnih ideja putem umjetnosti
- ▶ Lutka vodi dijete kroz proces od kreativnosti do stvaralaštva

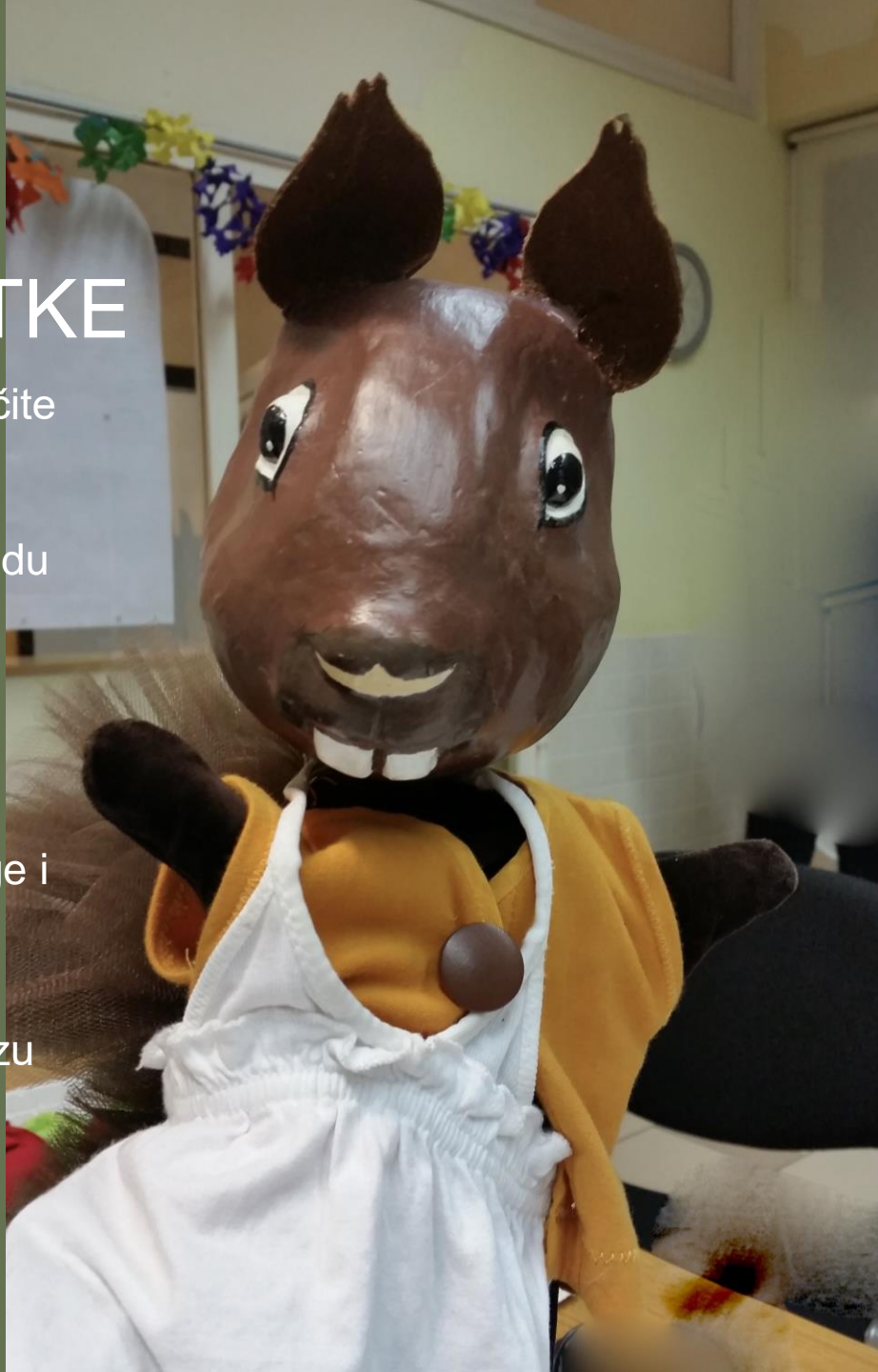
DIJETE ZAKRUŽUJE CJELINU

- ▶ Zadaci, podjele uloga, pomaganje, suradnja, predlaganje, traženje najboljih rješenja, oblikovanje

GUIGNOL LUTKE

- ▶ Odgojitelji poznaju različite vrste lutaka i njihove mogućnosti primjene u odgojno-obrazovnom radu
- ▶ Animacijom lutke potiču dječje emocionalno doživljavanje
- ▶ Dijete ulazi u svijet odraslih, dobra i zla, tuge i veselja, sjetе i razdražanosti
- ▶ Omogućiti djetetu katarzu emocija u estetskoj dimenziji dramskog stvaralaštva

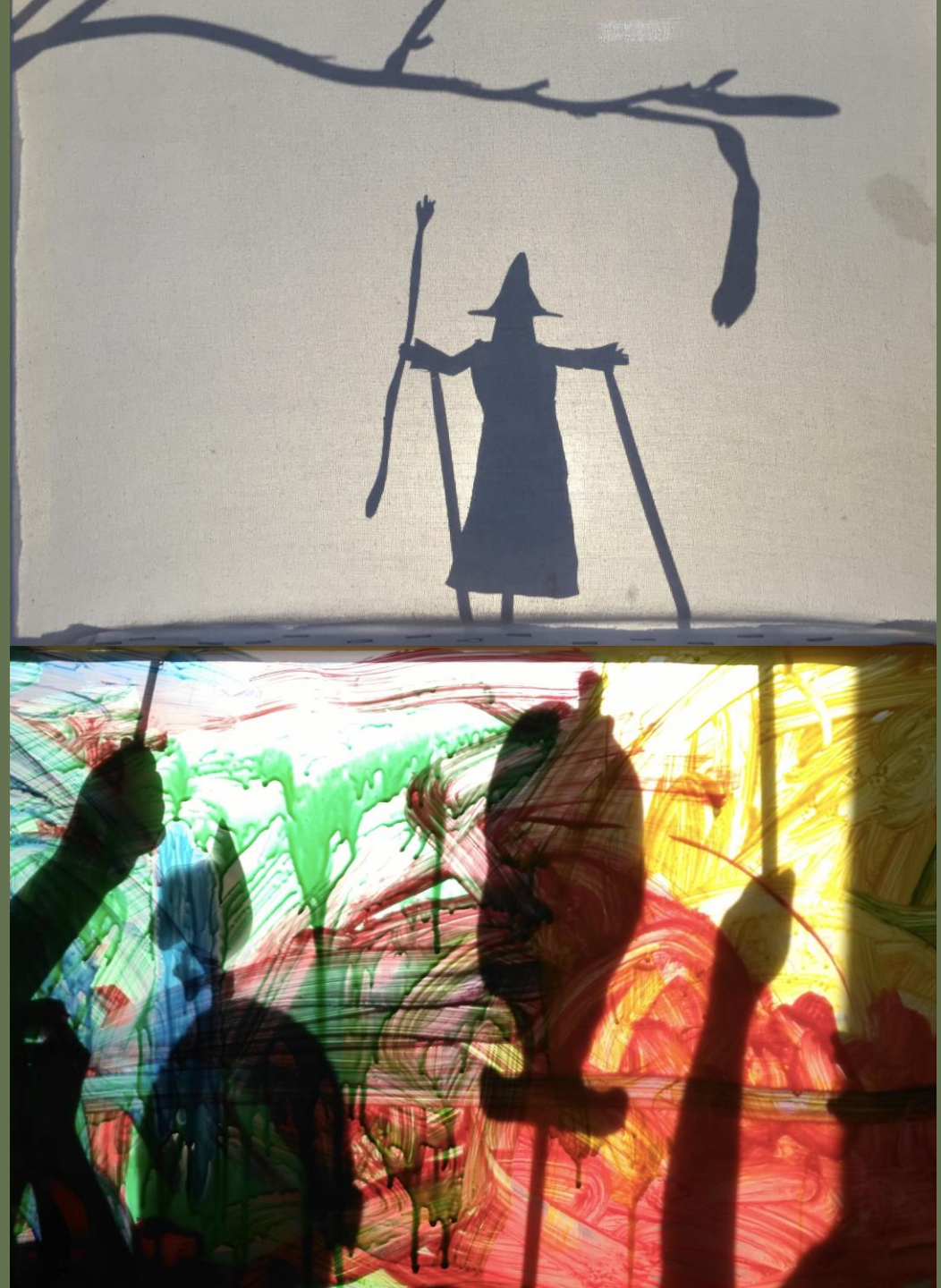
SVRHA PRISUTNOSTI LUTKE MEĐU DJECOM

- S jedne strane igračka iz djetinjstva, s druge strane lik iz predstave u kazalištu lutaka
- ovisno o situaciji može biti odgojne, obrazovne ili spontane stvaralačke naravi

KAZALIŠTE SJENA

- ▶ Razvijanje perspektive svijeta prema vlastitom obrascu

DRAMSKI ODGOJ

- ▶ Potencijal za složenu suradnju među djecom
- ▶ Mentalni, emocionalni i fizički angažman u fiktivnom svijetu za čije su postojanje suodgovorni

ISKUSTVA ODGOJITELJICA O PEDAGOŠKIM MOGUĆNOSTIMA LUTKE

- ▶ Odgojitelji vjeruju u snagu lutke
- ▶ Razumiju kako definirati pedagoški kontekst u kojem djeca stječu iskustva i razvijaju svoje kreativne sposobnosti
- ▶ Odrasli su odgovorni za stvaranje optimalnih uvjeta za djetetov razvoj

ZAKLJUČAK

- ▶ U radu s djecom rane i predškolske dobi uloga lutke u odgojno-obrazovnom procesu je s ciljem da djeca ne budu pasivni promatrači, već aktivni sudionici procesa nastanka lutke ili lutkarske predstave
- ▶ Jedna od važnih vještina koje djeca razvijaju korištenjem lutki je suradnja, komunikacijske vještine, povezivanje s prijateljima, mogućnosti istraživanja različitih načina korištenja lutke
- ▶ Socijalne vještine ubrzavaju emocionalni i kognitivni razvoj